

ת"פ 58477/09/19 - מדינת ישראל נגד גיורא דביר, חיים שלום

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 58477-09-19 מדינת ישראל נ' דביר ואח'

לפני מאשימה	כבוד השופט ירון לוי
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אלעד אשכנזי, עו"ד ליאור אחרק ועו"ד טל פרג'ון	
נגד נאשמים	1. גיורא דביר ע"י ב"כ עו"ד יפית וייסבוך 2. חיים שלום ע"י ב"כ עו"ד קבלר בן ציון

גזר דין

(נאשמים 1,2)

פתח דבר

1. הנאשם 1, גיורא דביר, והנאשם 2, חיים שלום, הורשעו, על יסוד הודאתם - בגדרו של הסדר טיעון שהושג במסגרת הליך גישור בפני כב' השופט בני שגיא - בעבירות של סיוע להפרת אמונים.

2. הנאשמים הודו בכך שנתנו, באמצעות מתווך, במספר הזדמנויות, משך שנים ספורות, טובות הנאה, לשתי מהנדסות מזון, בשירות המזון הארצי, בשווי אלפי ₪, בעד פעולות הקשורות בתפקידן, במטרה להטות למשוא פנים.

3. המחלוקת העיקרית מתמקדת בשאלת אופן סיום ההליך: הותרת הרשעת הנאשמים על כנה - כפי שעותרת המאשימה, או ביטולה - כפי שעותרים הנאשמים.

להלן יפורטו העובדות הרלוונטיות להכרעה במחלוקת.

ההליכים

4. ביום 19.2.2018 הוגש נגד הנאשמים - ביחד עם 9 נאשמים נוספים העוסקים בהיבטים שונים של ייבוא מזון או ייעוץ ליבואני מזון - כתב אישום המייחס להם עבירות של מתן שוחד לעובדים בשירות המזון הארצי (ת"פ 44812-12-18 **מדינת ישראל נ' ניניו ואח'**) (להלן: **"שירות המזון"**).

ביום 12.9.2019 הורה בית המשפט על הפרדת הדיון בעניינם של הנאשמים, ביחד עם 3 נאשמים נוספים. בהתאם להחלטה, הגישה המאשימה כתב אישום מתוקן נגד 5 נאשמים, וביניהם הנאשמים שבפניי (התיק שבכותרת).

ביום 2.2.2020 הורשעו נאשמים 3,2 ו-4 וביום 4.2.2020 הורשע נאשם 1, על פי הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב האישום המתוקן.

הדיון בענייניו של נאשם 4 נקבע למועד אחר.

ביום 1.6.2020 נגזר דינו של נאשם 3 בפני כב' השופט בני שגיא.

ביום 14.9.2020 הורשע נאשם 5, על יסוד הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, לאחר שחזר בו מכפירתו, והמשך הדיון נקבע למועד אחר.

העובדות

5. ואלה העובדות בהן הודו והורשעו הנאשמים:

חלק כללי

א. שירות המזון הוא גוף במשרד הבריאות המשמש כסמכות העליונה לקביעת הנחיות בענייני המזון במדינת ישראל, בין היתר, מופקד על פיקוח המזון המיוצר בישראל ומיובא אליה.

ב. חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015 (להלן: **"חוק המזון"**), נועד להסדיר את אחריותם של יבואני ויצרני המזון בארץ וכן את הפיקוח על ייצור המזון ויבואו. כמו כן, קובע חוק המזון הסדרים מחמירים לייבוא מזון שהוגדר כ"מזון רגיש" - המחייב אישורים מקדימים, בדיקות ניירת ודגימות מעבדה בתדירות גבוהה יותר מזו של ייבוא מזון רגיל (להלן: **"אישורי הייבוא"**).

ג. הבקשות לאישורי הייבוא מוגשות למהנדסי מזון במחלקת הייבוא - האחראית על מתן והארכת אישורי ייבוא מקדים למזון רגיש - ואלה אחראים על ביצוע בדיקות המזון ובחינת המסמכים הנוגעים למוצר המיובא, בין היתר, תנאי ייצורו ובדיקות מעבדה של הרכבו בארץ הייצור ובישראל, במטרה להבטיח שהמוצר איננו מסכן את הציבור. למהנדסים שיקול דעת רחב בקביעת עיתוי וכמות הבדיקות ובדרישות הניירת הנלוות לאישורים.

ד. החל משנת 1989 ועד ליום 25.10.17, מועד פתיחת החקירה הגלויה בעניינו, עסק יורם מלבסקי (להלן: "מלבסקי") במתן שירותי ייעוץ וטיפול בייבוא עבור יבואנים אל מול שירות המזון.

ה. החל משנת 1997 ועד ספטמבר 2017, עבדה לריסה גופשטיין (להלן: "גופשטיין") כמהנדסת מזון במחלקת הייבוא בשירות המזון. במסגרת תפקידה עסקה במתן אישורי ייבוא מזון, היתה אחראית על ביצוע בדיקות מקצועיות למזון רגיש המיובא לישראל ובחינת מסמכים הנוגעים למוצר, בין היתר לגלילות וממתקים ללא סוכר וללא גלוטן. כמו כן, היתה חברה במספר וועדות בין משרדיות בתחום המזון.

ו. החל משנת 2005 ועד ליום 19.9.17, עבדה ילנה ליבנסקי (להלן: "ליבנסקי") כמהנדסת מזון במחלקת הייבוא בשירות המזון. במסגרת תפקידה עסקה במתן אישורי ייבוא מזון, היתה אחראית על ביצוע בדיקות מקצועיות למזון רגיש המיובא לישראל ובחינת מסמכים הנוגעים למוצר, בין היתר לתוספי תזונה. כמו כן, היתה חברה בצוות פיקוח ארצי על תוספי תזונה.

עובדות הרלוונטיות לנאשם 1 - גיורא דביר

ז. החל משנת 1990 ועד שנת 2018, עסק נאשם 1, המשמש כמנכ"ל חברת "א. דגן מערכות בריאות בע"מ" (להלן: "דגן"), במתן טיפולים רפואיים ובין היתר כירופרקטיקה, הומאופתיה ורפלקסולוגיה וכן בייבוא תוספי תזונה למדינת ישראל, המוגדרים כמזון רגיש.

ח. בתקופה הרלוונטית שכר נאשם 1 את שירותיו של מלבסקי והעביר לידי את בקשות הייבוא של דגן על מנת שזה יפעל מול שירות המזון.

אישום ראשון, לריסה גופשטיין

ט. החל משנת 2014 ועד סוף התקופה הרלוונטית, במשך כשלוש שנים, בסמיכות לחגי פסח וראש השנה, נתן נאשם 1 למלבסקי כרטיסי מתנה טעונים בסכום של ₪ 250 על מנת שימסור אותם לגופשטיין - אותה הכיר דרך מלבסקי ונפגש עמה במסגרת פרטית - כך, שבשש הזדמנויות שונות העביר מלבסקי את כרטיסי המתנה לגופשטיין.

י. מלבד כרטיסי המתנה, בשנת 2015, במשך כשלושה חודשים - במועדים שאינם ידועים למאשימה - טיפל נאשם 1 בגופשטיין, טיפולים מסוגים שונים שבוצעו בקליניקה שלו ובביתה של גופשטיין בעלות כוללת של כ- 3,000 ₪.

במקביל ללקיחת טובות ההנאה המשיכה גופשטיין לטפל בבקשות אישורי הייבוא שהגיש מלבסקי בשם נאשם 1 ולתת

עדיפות לטיפול בהן ככל שהתאפשר.

יא. ערך טובות ההנאה שנתן נאשם 1 לגופשטיין הסתכם בכ- 4,000 ₪.

אישום שני, ילנה לבינסקי

יב. החל משנת 2014 ועד סוף התקופה הרלוונטית, במשך כארבע שנים, בסמיכות לחגי פסח וראש השנה, נתן נאשם 1 למלבסקי כרטיסי מתנה טעונים בסכום של 250 ₪ על מנת שימסור אותם ללבינסקי - לה התוודע דרך מלבסקי - כך, שבשש הזדמנויות שונות העביר מלבסקי את כרטיסי המתנה ללבינסקי.

יג. במקביל ללקיחת טובות ההנאה המשיכה לבינסקי לטפל בבקשות אישורי היבוא שהגיש מלבסקי בשמו של נאשם 1.

יד. ערך טובות ההנאה שנתן נאשם 1 ללבינסקי הסתכם באלפי ₪.

עובדות הרלוונטיות לנאשם 2 - חיים שלום

טו. החל משנת 2013 ועד לשנת 2018, הועסק נאשם 2 במחלקת היבוא בחברת מרשל מוצרי טבע בע"מ (להלן: "מרשל") העוסקת בין היתר בייבוא תוספי תזונה למדינת ישראל. מוטי שלום, אחיו של מלבסקי, הינו הבעלים של חברת מרשל.

טז. בתקופה הרלוונטית שכר נאשם 2 את שירותיו של מלבסקי והעביר לידיו את בקשות היבוא של מרשל על מנת שזה יפעל מול שירות המזון.

יז. בין השנים 2014-2017, במשך כארבע שנים, בסמיכות לחגי פסח וראש השנה, נתן נאשם 2 למלבסקי כרטיסי מתנה טעונים בסכום של כ-300 ₪ על מנת שיעביר אותם לגופשטיין, וכרטיסי מתנה טעונים בסכום של 150 ₪ על מנת שיעביר אותם ללבינסקי.

יח. כרטיסי המתנה הועברו לגופשטיין ולבינסקי מידיו של מלבסקי.

יט. במקביל ללקיחת טובות ההנאה המשיכו גופשטיין ולבינסקי לטפל בבקשות אישורי היבוא שהגיש מלבסקי בשם נאשם 2.

כ. ערך טובות ההנאה שנתן נאשם 2 לגופשטיין וללבינסקי הסתכם באלפי ₪ לכל אחת.

העבירות

6. על יסוד הודאתם בעובדות המתוארות הורשעו שני הנאשמים בעבירות הבאות:

נאשם 1 - סיוע להפרת אמונים לפי סעיף 284 ביחד עם סעיף 31 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") (2 עבירות)

נאשם 2 - סיוע להפרת אמונים לפי סעיף 284 ביחד עם סעיף 31 לחוק העונשין (2 עבירות)

הסדר הטיעון

7. במסגרת ההסדר הוסכם כי ב"כ הצדדים יעתרו במשותף להשית על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

300 שעות לתועלת הציבור, קנס בסך 30,000 ₪ ומאסר מותנה.

נאשם 2

300 שעות לתועלת הציבור, קנס בסך 25,000 ₪ ומאסר מותנה.

8. עוד הוסכם כי הנאשמים יופנו לקבלת תסקיר שירות המבחן שיתייחס, בין היתר, לאפשרות ביטול הרשעת הנאשמים, כי המאשימה תבקש להותיר על כנה את הרשעת הנאשמים וכי הנאשמים רשאים לעתור לביטולה.

נאשם 1

9. בתסקיר מיום 27.5.2020 המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעת נאשם 1, על מנת להימנע מפגיעה בתעסוקתו, ועל הטלת 300 שעות של"צ שירוצו, על פי תוכנית של"צ מיום 31.5.2020, בתפקיד הדרכה והנחייה במסגרת יחידת המתנדבים העירונית בהוד השרון.

בעקבות החמרה במצבו הרפואי של נאשם 1, בעטייה אושפז בבית חולים, ועל יסוד חוות דעת רפואית מטעמו של נאשם 1, חווה השירות דעתו בתסקיר עדכני, מיום 2.8.2020, כי תוכנית השל"צ שגובשה אינה מתאימה למצבו הנוכחי של הנאשם.

בנוסף מסר הנאשם 1 כי מאז ההחמרה במצבו הרפואי, הוא חווה קושי פיזי, עובד מביתו באופן מקוון ומצומצם ולהבנת השירות ממעט להתרועע עם סביבתו. לדברי הנאשם 1 יתקשה מאוד לבצע צו של"צ, במצבו הבריאותי הנוכחי, בנוסף להיותו במצב סיכון להידבקות בקורונה. בנסיבות אלה המליץ השירות על צו מבחן שישא אופי מעקבי אחר המשך תפקודו התקין של הנאשם 1, כתנאי לביטול הרשעתו.

הנאשם 1, כבן 82, רווק. במקצועו כירופרקט וקינסילוג ובבעלותו חברה המייבאת תוספי מזון. הנאשם חי חיים

נורמטיביים, שירת שירות צבאי מלא אותו סיים כקצין. לאחר שחרורו, העתיק הנאשם את מגוריו לארצות הברית שם השלים לימודים לדוקטורט בפיזיקה וכירופרקטיקה ורכש ידע בתחום הקינסילוגיה - חקר תנועת גוף האדם ובעלי חיים אחרים, באמצעות יישום תחומי המדעים. משך השנים, עבד הנאשם כפיזיקאי במעבדה פרטית שהקים, ובהמשך עשה הסבה מקצועית לתחום הכירופרקטיקה. בשנת 1990 חזר הנאשם לישראל ומאז עובד בקליניקה משלו במסגרתה מטפל, גם, באמצעות תוספי מזון.

מהתסקיר עולה כי מדובר באדם מבוגר, מתפקד ועצמאי, שמשך חייו התנהל באופן תקין ונמנע ממעורבות שולית - מדובר בעבירה ראשונה ויחידה של הנאשם שעל פי התרשמות השירות בוצעה על רקע קלות דעתו של הנאשם באשר לבחירותיו ולהשלכותיהן. לדברי הנאשם, בשעתו האמין, באופן מוטעה, שאין במעשיו כל פגם, ולא ניסה לקדם את בקשותיו באמצעות ההטבות והטיפול שניתן.

עוד עולה מהתסקיר כי הנאשם נטל אחריות על מעורבותו בביצוע העבירה והביע חרטה תוך שצמצם את חומרתה ואת חלקו בה. לדבריו, נאשם 5 - המתווך - הוא שהציע לתת את תווי השי, וכי הוא רק נענה לבקשתו.

10. מטעם הנאשם 1 הוגשו כראיות לעונש המסמכים הבאים:

חוות דעת רפואית מיום 29.7.2020 ביחס למצבו הבריאותי (נ/4); מכתבי המלצה והערכה ממטופלים שנעזרו בנאשם, המתארים את העזרה והיחס האישי שקיבלו מהנאשם בעת עבודתו (נ/5); נספחי רישום העסק בבעלות הנאשם מרשות התאגידים (נ/1) וכרטסת הנהלת חשבונות החברה (נ/3).

נאשם 2

11. אף בעניינו של הנאשם 2 המליץ השירות על ביטול הרשעתו בדין, ועל הטלת 300 שעות של"צ.

מהתסקיר עולה כי הנאשם 2, בן 57, נשוי ואב לשלושה ילדים בגילאי 20-27, מתגורר ביבנה ועובד כרוקח בקופת חולים.

הנאשם ניהל חיים נורמטיביים, שירת בתפקיד פיקודי בחיל השריון, בשירות קבע כקצין הדרכה, ושירת במילואים משך כ-20 שנה. לאחר שחרורו מהצבא סיים תואר ראשון בלימודי רוקחות, באוני' העברית בירושלים, וב-1993 קיבל רישיון לעסוק ברוקחות. כיום עובד הנאשם 2 כרוקח בקופת חולים ובשנת 2018 קיבל קביעות בתפקידו.

הנאשם נטל אחריות על התנהגותו, הביע חרטה, אכזבה וצער על כך, מאז הפיק לקחים ונמנע מעבירות נוספות. מעורבות הנאשם 2 בעבירה הנוכחית חריגה לחייו וההליך המשפטי והחשש מתוצאותיו, מהווים גורם מרתיע ומציב גבול עבורו. הנאשם נעדר הרשעות קודמות, השירות התרשם כי הרשעת הנאשם 2 תפגע בתפיסתו העצמית כאדם נורמטיבי ומתפקד, כמו גם במישור התעסוקתי. לדברי הנאשם 2, להרשעתו תהיינה השלכות קשות על מקור תעסוקתו הקבוע מזה שנים.

הנאשם 2 טען בפני השירות כי העביר את שוברי השי לעובדות הציבור לאור הנחיות נאשם 5, וכהבעת אמון בהנחיותיו, וכי אותה עת חשב שמדובר בהתנהגות מקובלת, שנעשתה באופן גלוי, כאות הוקרה על שיתוף הפעולה, ומבלי שהפיק רווח אישי מכך.

12. כראיות לעונש הוגשו מטעם נאשם 2 הראיות הבאות (נ/6):

מסמכים המעידים על מקצועו והעסקתו של הנאשם כרוקח; מכתבי המלצה, הערכה ותודה שניתנו לנאשם לאורך הקריירה המקצועית שלו, מהם עולה מסירותו הרבה והוקרת התודה של מטופלים שנזקקו לשירותיו; נהלי משרד הבריאות, הכוללים, בין היתר, טופס בקשת מועמד לקידום בשירותי הרוקחות, להוכחת אפשרות הפגיעה במקצועו.

טיעוני המאשימה לעונש

טיעונים משותפים בעניינם של שני הנאשמים

13. בעניינם של שני הנאשמים, עתרה המאשימה להותרת ההרשעה על כנה, ולאיוץ הסדר הטיעון.

14. נטען כי בעקבות מעשי הנאשמים לא נגרם נזק בריאותי או ממשי לציבור כי אם נזק תדמיתי לשירות המזון הארצי וכי, מעשי הנאשמים, מסמנים את הריקבון הערכי, החוקי והמוסרי שפשה בשירות המזון. לשיטת המאשימה, כלל עבירות השחיתות חמורות הן, ויש בהן כדי לכרסם במוסדות השלטון.

15. ב"כ המאשימה ביקש שלא לאמץ את המלצת השירות לביטול הרשעת הנאשמים מאחר שלדבריו, לנגד עיני השירות עמד שיקול השיקום כשיקול עיקרי, וניתן משקל מועט ליתר שיקולי הענישה, ובראשם שיקולי ההרתעה וההלימה.

לטענת ב"כ המאשימה, עבירת הפרת אמונים היא מסוג העבירות המצריכה הרשעה לצידה, בשל חומרתה ומהותה, ובעבירה מסוגה, שיקולי הענישה מקבלים משנה תוקף, מול האינטרס האישי של הנאשמים.

לטענת ב"כ המאשימה, לא מצא תקדים של כתב אישום, שהוגש מלכתחילה בעבירה של סיוע להפרת אמונים.

אף ביחס לתנאי השני לביטול הרשעה - הנזק - על הנאשמים להצביע על כך שההרשעה תחבל באופן משמעותי בשיקולי השיקום שלהם. על פי הטענה, מדובר בנאשמים נורמטיביים, נטולי עבר פלילי, לכן תנאי השיקום אינו מתקיים. עם זאת, על הנאשמים להוכיח כי הנזק שייגרם להם כתוצאה מהותרת הרשעה על כנה, עולה במידה

ניכרת על הנזק שייגרם לאינטרס הציבורי אם תבוטל ההרשעה, ואין די בהעלאת טענה ביחס לנזק קונקרטי.

16. מבחינת עיקרון ההלימה, נטען כי מעשיהם של הנאשמים 1 ו-2 דומים למעשיהם של שני נאשמים אחרים בתיק שהורשעו - דניס מזנשטיין (נאשם 3) ורות שם טוב (בתיק המקביל). על פי הטענה, כאשר מדובר בתיק מרובה נאשמים, כמו תיק זה, יש ליתן דגש לכלל אחידות הענישה ועיקרון ההלימה.

הנאשם 1

17. בעניינו של הנאשם 1, טען ב"כ המאשימה, כי אף אם תיוותר הרשעתו על כנה, אין כל וודאות שיהא בכך כדי למנוע ממנו להמשיך בעבודתו. זאת, מאחר שחוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015, החל בעניינו, אינו קובע פסילה אוטומטית של מקצוע הרישיון לייבא, כאשר אדם מורשע בפלילים, אלא מעניק שיקול דעת רחב לבעל הסמכות, אם לפסול את רישיון הייבוא של המורשע. מכאן, שבהותרת ההרשעה על כנה אין פגיעה קונקרטית וממשית בנאשם 1.

לטענת התביעה, הנאשם 1 אמנם הביע חרטה על העבירות, אך מדובר בחרטה מסויגת, תוך העברת האחריות לנאשם 5, המתווך. יתרה מכך, עד היום הנאשם 1 עובד עם הנאשם 5.

הנאשם 2

18. ב"כ המאשימה נימק עמדתו להותרת הרשעת נאשם 2 על כנה, בכך שאמנם האחרון עוסק בתחום הרפואה - רוקח - ומעוניין לשמור על מקצועו, אך גם בעניינו, אין הכרח שהותרת ההרשעה על כנה, תוביל אוטומטית לשלילת רישיונו. ב"כ המאשימה הפנה לפקודת הרוקחים [נוסח חדש], תשמ"א - 1981 וטען כי הגורם המוסמך יתלה או ישלול רישיון רפואי אם, בין היתר, בעל מקצוע רפואה הורשע בפלילים שיש בהם כדי להשליך על עיסוקו ברפואה. אך, לטענת ב"כ המאשימה, בעניינו, לא כך פני הדברים. עוד הפנה ב"כ המאשימה לנתוני וועדת המשמעת של הרוקחים, משנת 2008 ועד היום, לפיהם, העונש החמור ביותר לרוקח שעניינו נדון בפני וועדת המשמעת, היה התליית הרישיון למשך שנה. המסקנה, לדעת ב"כ המאשימה, היא כי לגורם המנהלי שיקול דעת רחב, וכי אין מדובר בפסילה אוטומטית. מכאן, שגם בעניינו של נאשם 2 הותרת ההרשעה על כנה לא תגרום בהכרח לפגיעה ממשית וקונקרטית.

19. לטענת ב"כ המאשימה, בעניינו של נאשם 2, מדובר בעונש מקל, המצוי מתחת לרף הענישה בעבירות של סיוע להפרת אמונים, אך לאור המשקל המשמעותי שניתן לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - הודאת נאשם 2, עברו הנקי, היותו שכיר בחברה בבעלות אחיו, היעדר מניע אישי או כלכלי במתן טובות ההנאה - ההסדר ראוי.

טיעוני ההגנה לעונש

נאשם 1 - גיורא דביר

20. ב"כ הנאשם 1, עו"ד יפית וייסבוק, עתרה לאמץ את המלצות שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם, ולכבד את הסדר הטיעון, שכן לשיטתה מדובר בעבירה שחומרתה נמצאת ברף הנמוך, המאפשר ביטול הרשעה על פי כלל המידתיות.

לטענת הסניגורית, לאחר הפרדת כתב האישום והפחתת מספר הנאשמים במסגרת כתב האישום שבו הורשע הנאשם, אין לראות בפרשייה את החומרה הנובעת מריבוי הנאשמים בפרשה, בניגוד לנטען על ידי התביעה.

הסניגורית טענה כי אין במעשי הנאשם שיבוש הליכים של שירות המבחן. לדברי הסניגורית, הנאשם עוסק ביבוא חומרים המיוצרים בארה"ב ומאזשים על ידי ה-FDA. שירות המבחן בישראל נדרש רק לבחון שהאישורים מוסדרים. אישורים אלה נבדקים על פי לוח זמנים מסודר. בעניינו של הנאשם, לא זרזו את קבלת האישורים או קידמו את בקשותיו. גם התביעה אינה טוענת כך.

לטענת הסניגורית, הנאשם 1 לא הכיר באופן אישי את המהנדסות, ועבודתו מולן בוצעה באמצעות הנאשם 5. על פי הטענה, נאשם 1, הבין כי מקובל לחלק מתנות לחג ולא הבין שהדבר אסור. הסניגורית הציגה את חוזר מנכ"ל משרד הבריאות שם מדובר על אפשרות של קבלת מתנות בסך של עד 300 ₪, המעיד, לטענתה, על המדיניות והנהוג במשרד (נ/2). לחיזוק הטענה בדבר הבנתו הסובייקטיבית של הנאשם 1, הגישה הסניגורית כרטסת הנהלת חשבונות של הנאשם במסגרתה דיווח לרואה החשבון על הוצאות כרטיסי המתנה (נ/1).

ביחס לטיפול במהנדסת המבחן, טענה הסניגורית, כי הנאשם 1 התבקש לעשות כן, לא לצורך קידום אינטרס אישי אלא כעזרה לזולת. הסניגורית לא חלקה על כך שמדובר בעצימת עיניים של הנאשם 1, אך טענה שמבחינת חומרת העבירה, מדובר ברף חומרה נמוך שכן אין מדובר במעשה שנעשה כדי לקבל טובת הנאה, אלא כמעשה חסד. בנוסף, במעשיו, לא גרם הנאשם 1 נזק, ולא הפיק תועלת.

לטענת הסניגורית, אם תיוותר הרשעת נאשם 1 על כנה, יגרם לו נזק של מיליוני שקלים. הנאשם 1 הוא בעל המניות, נושא המשרה והמנהל היחיד בדגן, שהיא חברה יבואנית, לפיכך אם יישלל רישיונו בעקבות הרשעתו בדין, הנאשם 1, לא יוכל לייבא יותר מוצרים, לא יוכל להפעיל את החברה, שעלולה להפסיד מחזור עסקים שנתי של מיליוני שקלים (נ/3). על פי הטענה, אם תיוותר על כנה הרשעת הנאשם 1 בעבירת סיוע בהפרת אמונים, תגרום ההרשעה לביטול רישיון היבוא של דגן.

הנאשם מייבא תוספי תזונה לישראל למעלה מ-30 שנה. הנאשם בן 82 ועיסוקו הוא מרכז חייו. תסקיר שירות המבחן חיובי, כשלפי הטענה, קצינת המבחן הבינה את הנזק הכלכלי שיכול להיגרם לנאשם ולכן המליצה על ביטול ההרשעה.

21. אם תבוטל ההרשעה הסכים הנאשם, שסכום הקנס שנקבע במסגרת ההסדר, יומר לפיצויים שיועברו לעמותה שבית המשפט יקבע.

22. מטעם הנאשם 1 העידו שני עדי אופי, גב' רות רואי וינשטיין, ומר אסף חפץ. העדים ציינו את אופיו הטוב של הנאשם, רצונו הטוב ויכולתו הרבה לסייע לזולת וכן את מסירותו ואמינותו כאדם וכבעל מקצוע טיפולי.

23. הסינגורית ביקשה ליתן משקל לקולה אף לכך שעד המדינה בפרשה - הנאשם העיקרי שהורשע במתן שוחד בהיקף של מאות אלפי ₪ לעובדי ציבור, הגבוה באלפי אחוזים משווי טובת ההנאה שבה הורשע הנאשם 1 - טרם החל בריצוי עונש שנת המאסר שנגזרה עליו. על פי הטענה, יש בכך כדי להטיל צל על שיקולי התביעה ולהצדיק הקלה בעניינו של הנאשם 1.

24. בדברו האחרון מסר הנאשם 1 כי נולד בפלסטינה, ולאחר 3 שנים בשירות צבאי ועבודה ברפתנות בקיבוץ, נשלח לארצות הברית, שם שהה 30 שנה. הנאשם רכש תואר ד"ר לפיזיקה, ובעקבות ניתוח גב מיותר, למד כירופרקטיקה והתמחה בקינסיוולוגיה - תקשורת עם מערכת העצבים של הלקוח דרך השרירים. לאחר כשש שנות עבודה בארצות הברית בתחום זה, החליט הנאשם לעלות ארצה, השיג יחד עם נאשם 5 רישיונות לייבוא תוספי תזונה, ומאז עובד בארץ, מזה כ-30 שנה, בייבוא תוספי תזונה וכמרפא אלטרנטיבי. לטענת הנאשם 1, יכל להישאר בארצות הברית כאזרח אמריקאי, אך בחר לעלות ארצה ולטפל באנשים שאיש מלבדו לא הצליח לסייע להם. הנאשם 1 ביקש לאפשר לו להמשיך ולעבוד במקצוע ולעזור למטופלים.

הנאשם מסר שהוא מבין במה הודה, ומבין שזו היתה טעות, אך לדבריו בעת המעשים לא הבין כי אינו פועל כשורה.

נאשם 2 - חיים שלום

25. אף ב"כ נאשם 2, עו"ד קבלר, ביקש לאמץ את המלצות שירות המבחן, לבטל את הרשעת הנאשם, ולכבד את הסדר הטיעון.

26. לדברי הסינגור, עניינו של נאשם 2 מתברר בבית המשפט המחוזי, אף לאחר הפרדת האישומים, בשל העובדה כי טובת ההנאה ניתנו באמצעות מתווך. עם זאת, מבחינת רף חומרת העבירה שבה הורשע הנאשם מדובר בעבירת עוון, המתאימה להתברר בבית משפט השלום, וכך יש להתייחס אליה בקביעת תוצאות ההליך.

על פי הטענה, אילו עמד עניינו של הנאשם - לאחר תיקון כתב האישום ומחיקת טענת משוא הפנים - בפני עצמו, כלל לא היה מוגש כתב אישום.

לטענת הסניגור, עבירת הסיוע להפרת אמונים מצויה ברף הנמוך בספר החוקים, במיוחד כשמדובר בסיוע שאין תמורה בציוד. בנסיבות אלה, אף מבחינה ציבורית, ניתן לסיים את ההליך ללא הרשעה.

ב"כ הנאשם ציין כי מדובר בסכומים קטנים שניתנו בחגים בצורה תמימה, ולא היו מוכוונים לאירוע מסוים. באותה עת הנאשם היה שכיר, באופן שלא הפיק מפעולותיו רווח אישי, ואף אין טענה כי גרם נזק. מאז, עזב הנאשם 2 את עבודתו בחברה, וכיום הוא רוקח במשרה מלאה. על פי הטענה, מדובר בנוהג, שאדם פשוט אינו יכול לדעת שיש בו פסול. הסניגור הפנה לחוק שירות הציבור (מתנות), תש"ס-1979 (להלן: "**חוק המתנות**"), לפיו פעולת הבאת מתנה אינה אסורה בפני עצמה, אלא למקבל המתנה אסור לקחת אותה. לטענתו, אם המקבלים היו מחזירים לנאשם את כרטיסי המתנה לא היה ממשיך לתת אותם.

עוד טען הסניגור, כי הנאשם 2 עצמו נפגע תדמיתית ואישית מההליך הפלילי אליו נקלע. תסקיר שירות המבחן חיובי, מדובר באדם נורמטיבי, חסר דפוסים עברייניים. יש לנאשם זוג הורים מבוגרים. הנאשם היה קצין בשריון ושלושת ילדיו משרתים גם הם בצבא בתפקידים מהותיים.

27. לגבי הנזק שייגרם לנאשם 2, נטען כי יש חשש קונקרטי שיגדע המשך עתידו המקצועי. הסניגור הסכים כי לא מדובר על פסילה אוטומטית של המקצוע, אך ביקש שלא לחשוף את הנאשם 2 לסיכון בנסיבות אלו. הנאשם 2 מבקש להתקדם ולהיות רוקח ממונה, תפקיד המצריך הגשת מועמדות, שבמהלכה תיבחן אף הרשעתו בפלילים. בנוסף, רוקח ממונה, שיש לו הרשעה בפלילים, אינו יכול לקבל אישור למכירת קנאביס, באופן המצמצם את אפשרויותיו המקצועיות. לפי הטענה, אם תיוותר ההרשעה על כנה, עלולים להיפגע הן קידומו המקצועי של הנאשם, והן פרנסתו.

28. מטעם הנאשם 2 העיד מר מיכאל ברנד, שציין את אופיו הישר של הנאשם ועל כך שכל חייו הוא עוזר ותומך בזולת.

29. בדברו האחרון, מסר הנאשם 2 כי רכש את מקצועו כרוקח בעבודה קשה, כי הוא עובד במקצוע כשליחות, בסיוע לאנשים לאורך שנים, והצלת חיים. לדברי הנאשם לא היו לו כוונה, מחשבה או הבנה לגבי מעשה העבירה, וכי אם היה מודע, בזמן אמת, לפסול במעשיו, היה נמנע מהם. עוד סיפר הנאשם 2 על תחושותיו ורגשותיו הקשים בפני משפחתו, מרגע חשיפת הפרשה. הנאשם 2 הביע רצונו לתרום לאנשים ולציבור, בהמשך עבודתו כרוקח, ולא להפוך לנטל על החברה. הנאשם 2 ציין כי למד לקחו, הבין מה עליו לעשות וביקש מבית המשפט לעזור לו להתקדם.

דין והכרעה

ביטול הרשעה - הכלל

30. ההלכה היא כי אי הרשעה היא החריג לכלל, על פיו, משהוכח ביצועה של עבירה, יש להרשיע את הנאשם, וכי הימנעות מהרשעה שמורה למקרים חריגים ויוצאי דופן (ראה ע"פ 8453/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.1.2016); רע"פ 3989/15 **גוזלאן נ' מדינת ישראל** (9.8.2015); רע"פ 3589/14 **שרון לוזון נ' מדינת ישראל** (10.6.2014)). בעצם ההרשעה מביעה החברה סלידה מהמעשה ומקווה להשיג הרתעה (ע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני** (17.8.2000), (להלן: "**עניין פלוני**")).

31. המבחנים הנוגעים לשאלת אי ההרשעה והשימוש בסמכות החריגה נקבעו בע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל** (21.8.1997) (להלן: "**הלכת כתב**"), כך שהימנעות מהרשעה אפשרית בהצטברותם של שני תנאים: ראשית, טיב העבירה בנסיבות ביצועה מאפשרים לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. שנית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

32. על בית המשפט לאזן בהכרעתו בין האינטרס הציבורי לבין נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם. מקום שבו מדובר בנאשם המתאפיין בנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין האינטרס הציבורי המתבטא בהרשעה, לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה. אז, עשויה לקום הצדקה לשימוש בסמכות השיפוטית של אי ההרשעה (ראה **עניין פלוני**, ע"פ 9893/06 **אסנת אלון לאופר נ' מדינת ישראל** (31.12.2007)).

מן הכלל אל הפרט

מהות העבירה

33. בעניינו מדובר בעבירה נגזרת, סיוע לעבירת הפרת אמונים. העבירה המושלמת טומנת בחובה פגיעה בשלושה ערכים מוגנים: אמון הציבור בעובדי הציבור, טוהר המידות של פקידי הציבור והאינטרס הציבורי עליו מופקד עובד הציבור (ראה דנ"פ 1397/03 **מדינת ישראל נ' שמעון שבס** (30.11.2004); רע"פ 3292/15 **שלמה לחיאני נ' מדינת ישראל** (17.11.2015)). מטרתו של האיסור היא שמירה על טוהר המידות של עובדי הציבור ומניעת מעשים שאינם ראויים לעובדי הציבור, אף אם אלה יכולים להיות כשרים כשהם נעשים בין פרטים.

34. בעבירות מסוג זה - בהן הקורבן אינו הפרט, אלא הציבור - שיקולי הענישה מקבלים משנה תוקף בהשוואה לאינטרס האישי של הנאשם, וזאת לאור חשיבות ההגנה על ערכים אלה, במיוחד נוכח גילויים גוברים והולכים של שחיתות ציבורית במסדרונות השלטון. אחת ממטרות הענישה בעבירות אלה, היא הטבעת אות קלון על מבצע העבירה והבעת סלידתה של החברה ממעשים אלו, באופן שירתיע את הרבים, באמצעות הרשעה.

35. על אף שבעניינו מדובר במסייעים לעבירה - שכן, אין מדובר בעובד הציבור עצמו אלא באנשים פרטיים שנתנו מתנות לעובדי הציבור ובכך סייעו להם לעבור עבירה זו - הערכים המוגנים ומטרת ההרתעה, חלים גם על המסייע, אם כי בשקלול הכללי, היחס לחומרת המעשים ישתנה בהתאם.

36. מבחינת עובד מדינה, ברור שקבלת "שי" כזה אסורה באיסור חמור, כפי שעולה מחוק המתנות, אך עניינה של החלטה זו אינו בעובד מדינה המקבל שי, אלא בדינם של חלק מ"הנותנים". עבירת הסיוע להפרת אמונים רחבה דיה כדי לכלול מתן מתנות כסף, או שווה כסף, שכוונתן ומטרתן היתה לזכות ביחס, או ברצון טוב, מצד עובד הציבור בהמשך עבודתו מול אותם גורמים. העובדה שגם אחרים נותנים לעובדי הציבור, מאותה כוונה ולאותה מטרה, אינה משנה את אופייה של הנתינה ואינה הופכת את הנוהג הנפסד למעשה כשר.

37. לא הובאו כל ראיות לביסוס טענת ההגנה כי חלוקת מתנות לעובדי ציבור הפכה לנוהג במשרד הבריאות. אין בידי לקבל את הטענה שאדם פרטי לא יודע או לא צריך לדעת, דבר איסור הבאת מתנות, וכי רק אנשי משפט והמגזר הציבורי מודעים לאיסור זה. לעניות דעתי, בליבו של כל אדם נורמטיבי, הפונה לקבלת שירות מעובדי ציבור, אמורה להתעורר רתיעה אינטואיטיבית ממתן מתנה - גם אם מתוך כוונה תמימה - לעובד הציבור, ולו בשל החשש שהמעשה יתפרש כניסיון להשפיע על שיקול דעתו של עובד הציבור. אם אכן קיים נוהג נפסד כזה, גובר האינטרס הציבורי בשירושו, בין היתר, באמצעות הטבעת אות קלון של הרשעה, על המעורבים בו.

38. טובות ההנאה שנתנו נאשמים 1 ו-2 למהנדסות שירות המזון, ניתנו בקשר לתפקידן הציבורי ולא בשל קרבת משפחה או יחסי ידידות אישיים. אמנם הסכומים אינם גבוהים אך גם אינם מבוטלים וניתנו במספר הזדמנויות - ולא באופן חד פעמי - משך תקופה של מספר שנים. בנסיבות אלה, איני סבור שניתן לראות בהם כעשיית טובה, או "פעולה הרגילה ביום יום".

39. מתן הכשר למתנות, אף בנסיבות גבוליות, עלול חלילה, להתפרש, כמתן לגיטימציה לשוחד. ראו דברי כב' השופט ב' כהן שצוטט בע"פ 126/76 מדינת ישראל נ' מרדכי שפר, עמ' 471 פסקה ד' (30.6.1976).

נסיבות העבירות

40. אמנם מעשי הנאשמים ונסיבות העבירות אינם מצויים ברף החומרה הגבוה של עבירות מסוג זה, כפי שהטיבו הסניגורים לבטא בטיעוניהם. עם זאת, לא ניתן להתעלם ממאפייני חומרה משמעותיים במעשי שני הנאשמים, המקשים על ביטול ההרשעה, ובעיקר אלה:

הישנות המעשים - אין מדובר באירוע חד פעמי, אלא במעשים שחזרו על עצמם מספר לא מבוטל של פעמים; התמשכות המעשים משך מספר שנים;

סכום טובות ההנאה - אלפי שקלים. אמנם אין מדובר בסכומים מפליגים בשווים, אך מנגד, אין מדובר בסכומים מבוטלים;

בעניינו של נאשם 1 - מבלי להתעלם מההיבט האנושי הכרוך במתן טיפול רפואי, לא ניתן להתעלם אף ממספר

הטיפולים שהעניק לעובדת הציבור, ולשוויים הכספי, באופן המעלה את שווי טובות ההנאה שנתן, וממילא את חומרת המעשים.

הנזק לנאשמים

41. לאחר שבחנתי, בקפידה ובכובד ראש, את טענות ב"כ הצדדים - ואף את דברי הנאשמים עצמם - הגעתי לכלל מסקנה, שבהתחשב במכלול הנסיבות, בעניינם של שני הנאשמים, לא הוכח נזק קונקרטי שייגרם להם, במידה המצדיקה ביטול הרשעתם.

42. מסקנתי היא כי עוצמת הנזק שייגרם לנאשמים, אם תיוותר הרשעתם על כנה - בהתחשב במכלול נסיבות החומרה של הפרשה, ובמיוחד, נוכח גילויים גוברים והולכים של שחיתות ציבורית במסדרונות השלטון - אינה שקולה, לאינטרס הציבורי בהטבעת אות קלון בעבירות מסוג זה, והרתעת הרבים באמצעות הרשעה, למען יראו וייראו, בעבירות אלה, קלה כחמורה.

הנאשם 1

43. באופן קונקרטי, ביחס לנאשם 1, אין בידי לקבל את טענת ההגנה כי כתוצאה מהרשעתו יאבד את רישיונו לייבוא. מבחינת הוראות החוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), תשע"ו-2015, מקובלת עליי טענת התביעה כי שלילת הרישיון אינה אוטומטית וכי יש למנהל שיקול דעת רחב בעניין, ולפיכך לא הוכח שכתוצאה מההרשעה ייגרם לנאשם 1 נזק מוחשי וקונקרטי. מסקנה זו מתיישבת היטב עם לשון החוק:

"הגבלת אישור מוקדם לייבוא, התלייתו, ביטולו או סירוב לחדשו

68. נותן האישור רשאי להגביל אישור מוקדם לייבוא מזון רגיש, להתלותו, לבטלו, או לסרב לחדשו, לאחר שנתן לבעל האישור הזדמנות לטעון את טענותיו, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(9) התקיים אחד מאלה:

(א) בעל האישור הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לדעת נותן האישור לקבל אישור מוקדם לייבוא מטעמים של שמירה על בריאות הציבור;

(ב) בעל האישור, ואם הוא תאגיד - הוא או נושא משרה בו, הורשע בעבירה הקשורה בעיסוקו ושמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת נותן האישור לקבל אישור מוקדם לייבוא, או שהוגש נגד מי מהם כתב אישום בעבירה כאמור."

44. לצד זאת, יש ליתן משקל לקולה לכך שמדובר בעבירה ראשונה ויחידה של הנאשם 1, שחומרתה ונסיבותיה מצויות ברף הנמוך ולממצאי התסקיר, לפיהם קיימת סבירות נמוכה להישנות העבירות, שאינן משקפות דפוס התנהגות כרונית. מבלי להמעיט ממשקל גילו המתקדם של הנאשם 1 והמשך עיסוקו בגיל זה, אין מדובר

בנאשם צעיר שעתיד עיסוקו נשלל ממנו, אלא מדובר בנאשם בעל מקצוע, שיכול להמשיך ולהשתכר מעבודתו, על אף ההרשעה. כפי שנקבע, רישיון הייבוא אינו נשלל אוטומטית כתוצאה מהרשעתו, ובנוסף אין כל מניעה שהנאשם 1, ימשיך לעסוק בעיסוקו העיקרי כמרפא כירורגטיקה, אף אם תיוותר הרשעתו על כנה. בהקשר זה לא ניתן להתעלם מדברי הנאשם 1, בפני השירות, לפיהם כיום הוא עובד מביתו, באופן מקוון ומצומצם, בקבלת מטופלים במסגרת עבודתו ככירורגט וקינסילוג, באופן, המפחית עוד, ובאופן משמעותי, את עוצמת הנזק שייגרם לו, אם תיוותר על כנה הרשעתו.

45.

בנסיבות המתוארות

לעיל, משקל האינטרס הציבורי גובר על נסיבותיו האישיות של הנאשם 1, ומצדיק הותרת הרשעתו על כנה.

הנאשם 2

46. מבחינת פקודת הרוקחות ונהלי משרד הבריאות שהוגשו ע"י הסניגור, נראה כי לרשות המוסמכת שיקול דעת רחב האם להביא את עניינו של הנאשם 2 בפני וועדת משמעת, וכן האם לשלול את רישיון הרוקחות שלו בגין הרשעתו בפלילים. ברי כי הרשעת הנאשם 2 היא רק שיקול אחד מני רבים לאפשרות קידומו לתפקיד רוקח ממונה, באופן שהרשעה לא בהכרח תמנע ממנו להגשים את תוכניתו המקצועית.

47. בשים לב לשיקולי החומרה, שפורטו בהרחבה לעיל ומהות העבירות - המעמידות בסכנה את דמות השירות הציבורי ואת אופייה של החברה בישראל - יש הצדקה להותרת ההרשעה, אף בעניינו של הנאשם 2, על כנה.

מסקנה

48. לאור כל האמור, החלטתי להותיר על כנה את הרשעת שני הנאשמים.

הסדר הטיעון

49. בית המשפט איננו צד להסדר טיעון, ובבואו לבחון האם לכבדו, עליו לעמוד על היחס בין טובת ההנאה הצומחת לנאשם כתוצאה מהסדר הטיעון לעניין העונש ובין האינטרס הציבורי. המבחן איננו מבחן הלימה אלא מבחן איזון (ראו: ע"פ 2021/17 **מצגר נ' מדינת ישראל** (30.4.2017); ע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל** (25.12.2002)).

50. עבירות השחיתות פוגעות בליבת תקינות המנהל הציבורי, הן מפרות את אמון הפרט במנהל הציבורי ובכך מערערות את היציבות החברתית (בג"צ 7074/93 **סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה** (7.4.1994)). מנגד, בעניינו, בנוסף לנסיבות הקולה של שני הנאשמים, כפי שפורטו בהרחבה לעיל, יש ליתן משקל לכך שמדובר במסייעים לדבר עבירה, ולהיעדר כל טענה שבעקבות מעשי הנאשמים נגרם נזק לציבור או שאושרו, שלא כדין, בקשות ייבוא.

51. יינתן משקל הולם לקולה להודאות הנאשמים, לנטילת האחריות על מעשיהם, לעברם הנקי, לממצאי התסקירים בעניינם, וליתר שיקולי הקולה, כפי שפורטו בהרחבה לעיל.

52. בשים לב להלכות בית המשפט העליון בדבר כיבוד הסדרי טיעון, לפיהן רק במקרים חריגים יטה בית המשפט להתערב בהסכם, ולאור נסיבות הקולה שפורטו לעיל, סבורני שההסדר אינו חריג באופן המצדיק דחייתו, ולפיכך החלטתי לכבדו.

סוף דבר

53. לאור כל האמור, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

הנאשם 1

- א. 3 חודשי מאסר מותנים למשך שנתיים מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור את העבירה שבה הורשע.
- ב. קנס בסך 30,000 ₪, או 60 ימי מאסר תמורתו.
- הקנס ישולם ב-6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך 5,000 ₪ כל אחד, או 10 ימי מאסר, כנגד כל תשלום ותשלום.
- התשלום הראשון ישולם לא יאוחר מיום 1.12.2020 ויתרת התשלומים לא יאוחר מ-1 לכל חודש קלנדרי לאחר מכן. לא ישולם תשלום במועדו, יועמד הקנס, או יתרתו, לפירעון מלא לאלתר.
- ג. צו מבחן למשך שנה.

הנאשם 2

- א. 2 חודשי מאסר מותנים למשך שנתיים מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור את העבירה שבה הורשע.
- ב. 300 שעות שירות לטובת הציבור, שיבוצעו בהתאם לתוכנית שנקבעה בתסקיר השירות מיום 25.05.2020.
- ג. קנס בסך 25,000 ₪, או 50 ימי מאסר תמורתו.
- הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך 5,000 ₪ כל אחד, או 10 ימי מאסר כנגד כל תשלום ותשלום.
- התשלום הראשון ישולם לא יאוחר מיום 1.12.2020 ויתרת התשלומים לא יאוחר מ-1 לכל חודש קלנדרי לאחר מכן. לא ישולם תשלום במועדו, יועמד הקנס, או יתרתו, לפירעון מלא לאלתר.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, ב' חשוון תשפ"א, 20 אוקטובר 2020, במעמד
הצדדים.